

This Question Paper contains 16 printed pages.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 103832

146(GHE)

(March, 2022)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં બે વિભાગ છે.
 - 1) સંગીત - કંઠ્ય અને વાદ્ય (વિભાગ - 1)
 - 2) સંગીત - તબલા (વિભાગ - 2)
- 2) સંગીત કંઠ્ય અને વાદ્યના પરીક્ષાર્થીઓ એ વિભાગ-1 માં આપેલા 1 થી 27 પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે.
- 3) સંગીત તબલાના પરીક્ષાર્થીઓ એ વિભાગ - 2 માં આપેલા 1 થી 27 પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે.
- 4) જે તે વિભાગના આંતરિક વિકલ્પોને ધ્યાનમાં રાખી બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે.
- 5) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
- 6) સ્વર અને તાલના ચિહ્નો માટે ખાસ કાળજી રાખો.
- 7) પ્રાયોગિક (practical) પરીક્ષાના 60 ગુણ જુદા છે.

વિભાગ - 1

(સંગીત-કંઠ્ય અને વાદ્ય)

(A) નીચે આપેલા 1 થી 6 સુધીના હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલ વિકલ્પો A, B, C, D માંથી વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. દરેકનો 1 ગુણ છે. [6]

- 1) 'O' નું ચિન્હ તાલમાં શું દર્શાવે છે ?
 - (A) તાલી
 - (B) સમ
 - (C) ખાલી
 - (D) માત્રા
- 2) તાલ અધ્યા ની માત્રા કેટલી ?
 - (A) સોળ
 - (B) દસ
 - (C) આઠ
 - (D) બાર

- 3) આરોહ - અવરોહ બંનેમાં પંચમ સ્વર વર્જ્ય હોય તે રાગનું નામ લખો.
- (A) દરબારી કાન્હડા (B) પૂરિયાધનાશ્રી
(C) સોહની (D) તિલક કામોદ
- 4) કયા રાગની જાતિ વક્રઔડવ - ષાડ્ઞ છે ?
- (A) તિલક કામોદ (B) પૂરિયાધનાશ્રી
(C) સોહની (D) કેદાર
- 5) ઉસ્તાદ બિસ્મિલ્લા ખાં કયા વાદનનું વાદન કરતાં ?
- (A) તબલા (B) સારંગી
(C) શહેનાઈ (D) વાયોલિન
- 6) ગઝલ ગાયક કોણ હતાં ?
- (A) પં. ભીમસેન
(B) સ્વ. જગજીતસિંહ
(C) સ્વ. ઉસ્તાદ બિસ્મિલ્લા
(D) પં. કિશન મહારાજ

(B) નીચે આપેલા 7 થી 12 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. દરેકનો 1 ગુણ છે.

[6]

- 7) ઝમઝમા કોને કહેવાય ?
- 8) તાલ ધુમાળીમાં ખાલી કેટલી માત્રા પર આવે છે ?
- 9) કંપન કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે ?
- 10) મીંડ એટલે શું ?
- 11) શાસ્ત્રીય સંગીત એટલે શું ?
- 12) થાટ ગાઈ શકાય ? શા માટે ?

(C) નીચે આપેલા 13 થી 21 સુધીના પ્રશ્નોપૈકી કોઈપણ 7 ના જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે.

[14]

- 13) આંદોલન એટલે શું ?
- 14) સંગીત એટલે શું ?
- 15) રાગોનું વર્ગીકરણ કયા ત્રણ ભાગમાં કરવામાં આવે છે ?
- 16) સંપૂર્ણ - સંપૂર્ણ જાતિના રાગ કેટલા છે ? કયાં કયાં ?
- 17) ગાંધાર, ધૈવત અને નિષાદ કોમળ કયા રાગમાં આવે છે ? તે થાટ નું નામ શું ?
- 18) સ્વ. પંડિત ભીમસેન જોષી કયા ઘરાના ના ગાયક હતાં
- 19) તાલ પંજાબીની શાસ્ત્રીય માહિતી લખો અને લિપિબધ કરો.
- 20) તાલ - સુલતાલને લિપિબધ કરી તેની દુગુન લખો.
- 21) સ્વ. વી.જી. જોગ નો જન્મ ક્યારે અને કયાં થયો હતો ?

(D) નીચે આપેલા 22 થી 24 પ્રશ્નોપૈકી કોઈપણ 2 ના જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ છે.

[6]

- 22) રાગ હમીરની શાસ્ત્રીય માહિતી લખો.
- 23) રાગ તિલક કામોદની શાસ્ત્રીય માહિતી લખો.
- 24) નીચે આપેલા રાગની સામે થાટના જોડકાં જોડો :
(અ) રાગ (બ) થાટ
(અ) પૂરિયાધનાશ્રી (1) ખમાજ
(બ) સોહની (2) પૂર્વી
(ક) તિલક કામોદ (3) મારવા

(E) નીચે આપેલા પ્રશ્નક્રમાંક 25 થી 27 પ્રશ્નોપૈકી કોઈપણ બેના જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે.

[8]

- 25) 'મને સંગીત કેમ ગમે છે' તેના મંતવ્યો લખો.
- 26) પંડિત કિશન મહારાજનું જીવન ચરિત્ર ટૂંકમાં લખો.
- 27) પંડિત જસરાજજી નું જીવન ચરિત્ર ટૂંકમાં લખો.

વિભાગ - 2

(સંગીત-તબલા)

સમય: 2 કલાક

કુલ ગુણ : 40

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્ર તબલા વિભાગ ના પરીક્ષાર્થીઓ માટે છે.
- 2) નીચે આપેલ 1 થી 27 પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે.
- 3) તબલા વિભાગના આંતરિક વિકલ્પોને ધ્યાનમાં રાખી બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે.
- 4) તાલ લિપિબદ્ધ કરો તાલના બોલ અને ચિહ્નો લખવામાં ચીવટ રાખો.
- 5) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
- 6) પ્રાયોગિક (practical) પરીક્ષાના 60 ગુણ જુદા છે.

(A) નીચે આપેલા 1 થી 6 સુધીના હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ (A, B, C, D) પસંદ કરીને જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. [6]

1) એકતાલ ની માત્રા કેટલી છે ?

(A) 10

(B) 12

(C) 16

(D) 7

2) કયું વાદ્ય ઘન વાદ્ય છે ?

(A) મંજીરા

(B) સિતાર

(C) તબલા

(D) પખાવજ

3) પખાવજના કુલ કેટલા વર્ણ છે ?

(A) 5

(B) 4

(C) 7

(D) 3

4) દિલ્લી ઘરાનામાં કેટલી આંગળીઓનો ઉપયોગ વધુ થાય છે ?

(A) 2

(B) 4

(C) 3

(D) 1

- 5) પરનમાં કયા પ્રકારના બોલ વધુ વગાડવામાં આવે છે ?
 (A) ખુલ્લા જોરદાર (B) બંધબોલ
 (C) ધીમા (D) અતિદ્રુત
- 6) લગ્ની કયા તાલમાં વગાડવામાં આવે છે ?
 (A) ધમાર (B) દાદરા
 (C) ઝપતાલ (D) એકતાલ

(B) નીચે આપેલા 7 થી 12 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ એક વિધાનમાં આપો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. [6]

- 7) નથ્યુખાં કયા ઘરાનાના કલાકાર છે ?
 8) સિતાર કયા પ્રકારનું વાદ્ય છે ?
 9) પંજાબ ઘરાનાની સ્થાપના કોણે કરી છે ?
 10) પેશકાર એટલે શું ?
 11) 'ઉઠાન' કોને કહેવામાં આવે છે ?
 12) કોની લીલાનું વર્ણન ચૈતી ગીત પ્રકારમાં જોવા મળે છે ?

(C) નીચે આપેલા 13 થી 21 સુધીના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ 7 ના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે. [14]

- 13) દમદાર તિહાઈ એટલે શું ?
 14) ત્રિતાલ તાલની સમ થી સમની તિહાઈ લખો.
 15) તાલ ધમારનો પરિચય આપી તેની દુગુન સાથે લિપિબધ્ધ કરો.
 16) 'તરાના' વિશે ટૂંકમાં લખો.
 17) ટપ્પા ગાયકીનો અર્થ અને ટપ્પા ગાયકોના નામ લખો.
 18) ફરમાયશી ચક્રધાર એટલે શું ?
 19) તબલાના કુલ કેટલા ઘરાના છે ?
 20) લખનૌ ઘરાનાની વિશેષતા જણાવો.
 21) તાલ - તેવરાનો પરિચય આપી તેની દુગુન સાથે લિપિબધ્ધ કરો.

(D) નીચે આપેલા 22 થી 24 સુધીના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ 2 ના જવાબ લખો.
દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ છે.

[6]

22) ઉસ્તાદ હબીબુદ્દીનખાં નો જીવન પરિચય આપો.

23) 'જીવનમાં સંગીતનું સ્થાન' વિશે નિબંધ લખો.

24) 'ઉસ્તાદ નથ્યુખાં' નો જીવન પરિચય આપો.

(E) નીચે આપેલા 25 થી 27 સુધીના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ 2 ના જવાબ લખો.
દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે.

[8]

25) તાલ - તેવરાની તિગુન અથવા ચૌગુન લિપિબદ્ધ કરો.

26) તાલ - રૂપકના કોઈપણ એક કાયદો તથા એકપલટો તિહાઈ સહિત લખો.

27) 'સંગીતમાં તાલનું સ્થાન' વિશે લખો.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

146 (H)

(March, 2022)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

सूचना :

- 1) इस प्रश्नपत्र में दो विभाग हैं :
 - (i) विभाग-1 संगीत (कंठ्य और वाद्य)
 - (ii) विभाग-2 संगीत (तबला)
- 2) विभाग-1 में दिए गए 1 से 27 प्रश्न संगीत कंठ्य और वाद्य के परीक्षार्थियों के लिए हैं।
- 3) विभाग-2 में दिए गए 1 से 27 प्रश्न संगीत तबला के परीक्षार्थियों के लिए हैं।
- 4) दोनों विभागों के आंतरिक विकल्पों को ध्यान में रखकर प्रत्येक प्रश्न का उत्तर देना अनिवार्य है।
- 5) प्रश्नों के दाहिनी ओर लिखे हुए अंक प्रश्नों के पूर्णांक हैं।
- 6) स्वर और ताल के चिह्नों के लिए अवश्य ध्यान रखिए।
- 7) प्रायोगिक परीक्षा के लिए 60 अंक अलग से हैं।

विभाग - 1

(संगीत-कंठ्य और वाद्य)

(अ) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 1 से 6 हेतुलक्षी प्रकार के प्रश्न हैं। दिए गए विकल्पों (A, B, C, D) में से योग्य विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

[6]

- 1) 'O' के चिन्ह ताल में क्या बताते हैं?
 - (A) ताली
 - (B) सम
 - (C) खाली
 - (D) मात्रा
- 2) अर्ध्वा ताल की कितनी मात्रा है?
 - (A) सोलह
 - (B) दस
 - (C) आठ
 - (D) बारह
- 3) आरोह-अवरोह दोनों में कौन-से राग में पंचम स्वर वर्ज्य होता है?
 - (A) दरबारी कान्हड़ा
 - (B) पूरिया धनाश्री
 - (C) सोहनी
 - (D) तिलक कामोद
- 4) कौन से राग में वक्र औड्व-षाड्व जाति आती है?
 - (A) तिलक कामोद
 - (B) पूरिया धनाश्री
 - (C) सोहनी
 - (D) केदार
- 5) स्व. उस्ताद बिस्मिल्ला खाँ कौन-सा वादन बजाते थे?
 - (A) तबला
 - (B) सारंगी
 - (C) शहनाई
 - (D) वॉयलिन

6) गजल गायक कौन थे?

(A) पं. भीमसेन

(B) स्व. जगजीत सिंह

(C) स्व. उस्ताद बिस्मिल्ला

(D) पं. किशन महाराज

(ब) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 7 से 12 के उत्तर एक-एक वाक्य में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

[6]

7) झमझमा किसे कहते हैं?

8) ताल धुमाली में खाली कौन-सी मात्रा पर आती है?

9) कम्पन की उत्पत्ति कैसे होती है?

10) मींड किसको कहते हैं?

11) शास्त्रीय संगीत किसको कहते हैं?

12) थाट को गा सकते हैं? क्यों?

(क) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 13 से 21 प्रश्नों में से 7 के उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक हैं :

[14]

13) आंदोलन किसे कहते हैं?

14) संगीत किसे कहते हैं?

15) रागों का वर्गीकरण कौन-से तीन विभागों में किया जाता है?

16) संपूर्ण-संपूर्ण जाति के राग कितने हैं? कौन-कौन से हैं?

17) गांधार, धैवत और निषाद कोमल स्वर कौन से राग में आते हैं? उसका थाट लिखिए।

18) स्व. पंडित भीमसेन जोशी कौन-से घराने के गायक थे?

19) ताल पंजाबी की शास्त्रीय जानकारी लिखिए और लिपिबद्ध कीजिए।

20) ताल-सुरताल को लिपिबद्ध करके उसकी दुगुन लिखिए।

21) स्व. वी.जी. जोग का जन्म कहाँ और किस साल में हुआ था?

(ड) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 22 से 24 तक के प्रश्नों में से किन्हीं 2 प्रश्नों के उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक हैं :

[6]

22) राग हमीर की शास्त्रीय जानकारी लिखिए।

23) राग तिलक कामोद की शास्त्रीय जानकारी लिखिए।

24) नीचे दिए हुए राग के साथ थाट को जोड़िए :

(अ) राग

(ब) थाट

अ) पूरियाधनाश्री

1) खमाज

ब) सोहनी

2) पूर्वी

स) तिलक कामोद

3) मारवा

(इ) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 25 से 27 तक के प्रश्नों में से किन्हीं 2 प्रश्नों के उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 4 अंक हैं :

[8]

25) 'मुझे संगीत क्यों पसंद है?' आप के विचार लिखिए।

26) पं. किशन महाराज का जीवन परिचय संक्षिप्त में लिखिए।

27) पं. जसराजजी का जीवन परिचय संक्षिप्त में लिखिए।

विभाग -2
(संगीत-तबला)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

सूचना :

- 1) यह प्रश्नपत्र संगीत (तबला) के परीक्षार्थियों के लिए है।
- 2) दिए गए सभी 1 से 27 प्रश्नों के उत्तर लिखिए।
- 3) संगीत (तबला) विभाग के आंतरिक विकल्पों को ध्यान में रखते हुए सभी प्रश्नों के उत्तर लिखना अनिवार्य है।
- 4) ताल लिपिबद्ध करें, ताल के बोल और चिन्ह लिखने में सावधानी बरतें।
- 5) दायीं ओर दिए गए अंक प्रश्नों के पूर्ण गुण दर्शाते हैं।
- 6) प्रायोगिक परीक्षा के लिए 60 अंक अलग से हैं।

(अ) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 1 से 6 हेतुलक्षी प्रकार के प्रश्न हैं। दिए गए विकल्पों (A, B, C, D) में से योग्य विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

[6]

- 1) एक ताल की मात्रा बताइए।
(A) 10 (B) 12
(C) 16 (D) 7
- 2) कौन-सा वाद्य घन वाद्य है?
(A) मंजीरा (B) सितार
(C) तबला (D) पखावज
- 3) पखावज में कितने वर्ण हैं?
(A) 5 (B) 4
(C) 7 (D) 3
- 4) दिल्ली घराने में कितनी उंगलियों का उपयोग ज्यादा होता है?
(A) 2 (B) 4
(C) 3 (D) 1
- 5) परन में कौन-से प्रकार के बोल ज्यादा बजाए जाते हैं?
(A) खुल्ला जोरदार (B) बंधबाज
(C) धीमा (D) अतिद्रुत
- 6) लग्गी को किस ताल में बजाया जाता है?
(A) धमार (B) दादरा
(C) झपताल (D) एकताल

(ब) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 7 से 12 के उत्तर एक-एक वाक्य में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

[6]

- 7) नथु खाँ कौन-से घराने के कलाकार थे?
- 8) सितार कौन-से प्रकार का वाद्य है?
- 9) पंजाब घराना की स्थापना किसने की?
- 10) पेशकार किसे कहते हैं?
- 11) उठान किसे कहा जाता है?
- 12) किसकी लीला का वर्णन चैती गीत प्रकार में मिलता है?

(क) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 13 से 21 तक के प्रश्नों में से किन्हीं सात प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक हैं :

[14]

- 13) दमदार तिहाई का मतलब (अर्थ) लिखिए।
- 14) ताल त्रिताल में सम से सम तक की तिहाई लिखिए।
- 15) ताल-धमार का परिचय देकर उसे दुगुण के साथ लिपिबद्ध कीजिए।
- 16) 'तराना' के बारे में संक्षिप्त में लिखिए।
- 17) टप्पा गायकी का अर्थ लिखकर, टप्पा गायकों के नाम दीजिए।
- 18) फरमाईशी चक्रधर का अर्थ लिखिए।
- 19) तबला के कुल कितने घराने हैं?
- 20) लखनऊ घराना की विशेषताएँ बताइए।
- 21) ताल-तेवरा का परिचय देकर उसे दुगुण के साथ लिपिबद्ध कीजिए।

(ड) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 22 से 24 तक के प्रश्नों में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक हैं :

[6]

- 22) उस्ताद हबीबुद्दीन खाँ का जीवन परिचय दीजिए।
- 23) 'जीवन में संगीत का स्थान' के बारे में निबंध लिखिए।
- 24) उस्ताद नथु खाँ का जीवन परिचय दीजिए।

(इ) निम्नलिखित प्रश्न क्रमांक 25 से 27 तक के प्रश्नों में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 4 अंक हैं :

[8]

- 25) ताल-तेवरा की तिगुन अथवा चौगुन लिपिबद्ध कीजिए।
- 26) ताल रूपक में कोई भी एक कायदा और एक पलटा तिहाई के साथ लिखिए।
- 27) संगीत में ताल के स्थान के बारे में लिखिए।

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

146(E)

(March, 2022)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions :

- 1) There are Two sections in this question paper.
(i) Section-I Sangeet (Kanthya and Vaadya)
(ii) Section-II Sangeet (Tabla)
- 2) Students of Sangeet (Kanthya and Vaadya) have to write answers of questions from 1 to 27 given in Section - 1.
- 3) Students of Sangeet (Tabla) have to write answers of questions from 1 to 27 given in Section - 2.
- 4) It is compulsory to write answers of all questions from both sections considering options.
- 5) Figures at the right side indicate total marks of the questions.
- 6) Students should be careful about signs of Swar and Tal.
- 7) 60 marks are kept separate for practical examination.

SECTION - 1

(SANGEET-KANTHYA AND VAADYA)

(A) The following questions from 1 to 6 are objective type questions. Write the correct answer from the given options A, B, C and D. Each question carries 1 mark : [6]

- 1) What does 'O' sign show in Taal?
(A) Taali (B) Sum
(C) Khali (D) Matra
- 2) How many matras of Taal Addha are there?
(A) 16 (B) 10
(C) 8 (D) 12

- 3) In which Raaga pancham Swar is missing in aaroh-avroh both?
 (A) Darbari Kanhda (B) Puriya Dhanashri
 (C) Sohani (D) Tilak Kamod
- 4) Which Raaga's Jaati is Vakra-audav?
 (A) Tilak Kamod (B) Puriya Dhanashri
 (C) Sohani (D) Kedar
- 5) Which musical instrument was played by Ustad Bismillah Khan?
 (A) Tabla (B) Sarangi
 (C) Shehanai (D) Violin
- 6) Who was Gazal Singer ?
 (A) Pandit Bhimsen (B) Late Jagjit Singh
 (C) Late Ustad Bismillah Khan (D) Pandit Kishan Maharaj

**(B) Answer the questions from 7 to 12 in 'one' sentence each.
 Each question carries 1 mark :**

[6]

- 7) What is Zamzama?
 8) On which Matra, Khali comes in Taal Dhumali?
 9) How does kampan create?
 10) What is Meend?
 11) What do you understand by classical music?
 12) Can 'Thaat be sung?' Why?

(C) Write Any 7 questions from 13 to 21. Each question carries 2 marks.

[14]

- 13) What is Andolan?
 14) What is Music?
 15) In which three parts Raaga's classification is done?

- 16) How many Raagas of sampurn-sampurn Jaati? Which are they?
- 17) In which Raagas-Gandhar, Dhaivat and Nishad Komal Swar are present? Give the name of that Thaata.
- 18) Late Pt. Bhimsen Joshi was from which Gharana?
- 19) Give the classical details of Taal punjabi and write Lipibaddha of Taal.
- 20) Write Dugun and Lipibaddha of Taal Sultaal.
- 21) Name the birth place of Late V.G. Jog and mention his birth date.

(D) Answer Any 2 of the following questions 22 to 24. Each question carries 3 marks :

[6]

- 22) Write classical information about 'Raag Hamir'.
- 23) Write classical information about 'Raag Tilak Kamod'.
- 24) Match the columns :

[A] Raagas	[B] That
(a) Puriya Dhanashri	(i) Khamaj
(b) Sohini	(ii) Purvi
(c) Tilak Kamod	(iii) Marava

(E) Answer Any 2 of the following questions 25 to 27. Each question carries 4 marks :

[8]

- 25) 'Why I like music? Give your opinion.
- 26) Give life introduction of Pt. Kishan Maharaj in short.
- 27) Give life introduction of Pt. Jasrajji in short.

SECTION - 2

(SANGEET TABLA)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions :

- 1) This question paper is for the students of Sangeet (Tabla).
- 2) Write answers of all questions from 1 to 27.
- 3) It is compulsory to answer all the questions considering internal options of Sangeet (Tabla) Section.
- 4) Be careful while writing Bol of Taal and signs while answering Taal as per Lipi.
- 5) Figures at the right side indicate total marks of the questions.
- 6) 60 marks are kept separate for practical examination.

(A) The following questions from 1 to 6 are objective type questions. Write the correct answer from the given options A, B, C, and D. Each question carries 1 mark :

[6]

- 1) How many 'maatras' are there in ek taal?
(A) 10 (B) 12
(C) 16 (D) 7
- 2) Which vadya is Ghan Vadya?
(A) Manjira (B) Sitar
(C) Tabla (D) Pakhawaj
- 3) How many Varna in Pakhawaj?
(A) 5 (B) 4
(C) 7 (D) 3
- 4) In Delhi Gharana how many fingers are used more?
(A) 2 (B) 4
(C) 3 (D) 1

- 5) Which type of bol is more used in 'Paran'?
- (A) Khulla Jordar (B) Bandh baj
(C) Dheema (D) Atidrut
- 6) In which taal Laggi is played?
- (A) Dhamar (B) Dadra
(C) Zhaptal (D) Ektal

(B) Answer the questions from 7 to 12 given below in one sentence each. Each question carries 1 mark : [6]

- 7) Among which Gharana Natthu Khan belonged?
- 8) Which type of Vadya is sitar?
- 9) Who is the founder of Punjab Gharana?
- 10) What is Peshkar?
- 11) Which is called Uthan?
- 12) Whose description of Leela, shown in which type of Chaitee Geet?

(C) Answer Any 7 of the following questions from 13 to 21. Each question carries 2 marks : [14]

- 13) What is meant by Damdar Tihai?
- 14) Write about sum to sum Tihai of Tritaal.
- 15) Give introduction of Taal-Dhamar and then do it Lipibaddha with Dugun.
- 16) Write in short about Tarana.
- 17) Write the meaning of Tappa Gayaki and write the names of Tappa singers.

- 18) What is meant by Farmayashi chakradhar?
- 19) How many gharanas in Tabla are there?
- 20) Write peculiarities of Lucknow Gharana.
- 21) Give introduction of Taal-Tevra and then do it Lipibaddha with Dugun.

(D) Answer Any 2 of the following questions from 22 to 24.

Each question carries 3 marks :

[6]

- 22) Write life introduction of Ut. Habibuddin Khan.
- 23) Write an essay on importance of music in our life.
- 24) Write life introduction of Natthu Khan.

(E) Answer Any 2 of the following questions 25 to 27.

Each question carries 4 marks :

[8]

- 25) Write Lipibaddha of Tigun or Chaugun of Taal-Tevara.
- 26) Write any one Kayda, one Palta with Tihai of Taal Rupak.
- 27) Write importance of 'Taal' in music.

